

Marian Płachecki

"Opowiadanie i rozumienie", Janusz
Lalewicz [w:] " Wypowiedź literacka
a wypowiedź filozoficzna", Red.
M.Głowiński, J. Sławiński, Wrocław
1982 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 26/1-2 (87-88), 337

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ LALEWICZ Janusz: Opowiadanie i rozumienie. /W:/ Wypowiedź literacka a wypowiedź filozoficzna. Red. M. Głowiński, J. Sławiński. Wrocław 1982, Oss., PAN IBL. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej, t. LVIII, s. 165-181.

Opowieść potoczna i jej formy sankcjonowane społecznie (mit, epos, historia w starożytności i średniowieczu) odróżniają się od innych powiadomień codziennych dwiema zwłaszcza cechami: oderwaniem od bezpośredniej sytuacji mówienia oraz kompozycyjną podzielnością na względnie autonomiczne całości sensu. Dzięki cechom tym opowieść pełnić może zadania podobne do funkcji dyskursywnych tekstów filozoficznych - artykułować problematykę antropologiczną. Narracja literacka nowożytna odwraca się od filozofii ku imitacjom empirycznego poznania naukowego. Przyjmuje, iż rzeczywistość najpierw trzeba poznać, by móc następnie efekty owego trudu przedstawić - poprzez fikcyjną fabułę. Założenia te w trybie interpretacyjnym wysławia najkompletniej "Mimesis" Ericha Auerbacha.

BP/87/88/17

M.P.

/I/ MARKIEWICZ Henryk: Polska nauka o literaturze. Zarys rozwoju. Warszawa 1981, PWN, ss. 256, zł 40,-

Pierwszy syntetyczny zarys rozwoju polskiej nauki o literaturze, uwzględniający także "jej prehistorię mieszczącą się w dziejach normatywnej retoryki i poetyki, biografistyki i bibliografii" oraz istotne sądy krytyki literackiej. Praca uwzględnia także dorobek poświęcony folklorowi literackiemu. Zasadniczo książka poświęcona jest literaturoznawstwu do roku 1939; wspomina jednak autor również o jego losach okupacyjnych i powojennych (do roku 1955). Książkę uzupełnia wybór bibliograficzny.

BP/87/88/18

M.L.